

קדושת לוי

מתיקות פפרט

פנינים ~ סיפורים ~ תשובות

גליץ מס' 88

פרשת שמות

הפטרה: ס. דברי ירמיהו. א. הבאים ישרש

הדלקת נרות:	04:17	תל אביב	04:26	באר שבע	04:38
יציאת שבת:	05:32		05:28		05:35
		ירושלים		הזמנים לפי לוח	
				"עיתים לבינה"	

ווארט לשולחן שבת

מתורתו של רבינו הקדוש סגורם של ישראל
רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זע"א

פני האור החיים הקדוש

סגולה לשמירה

"ויהי בדרך במלון ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו"

משה רבינו העניו מכל אדם הענק שבענקים, אין לנו קצה של מושג מי הוא זה נאמן ביתו של ה' יתברך. בדרכו לעשות את שליחותו של ה', והנה מלאך ה' מבקש להמיתו.

מבאר רש"י שמלאך ה' ביקש להמית את משה רבינו כיון שלא מל את בנו, ומאריך רש"י לבאר את מחשבותיו של משה כי לא התמהמה במילת בנו סתם, אלא הכל בחשבון. ובכל זאת ביקש המלאך להמיתו, עד שציפורה לקחה סכין וחתכה את ערלת בנה.

האור החיים מגלה לנו מדוע לבסוף המלאך לא הרג את משה, שהרי מעשה ציפורה לכאורה לא היה מספיק בשביל לכפר על משה אם התביעה עליו היתה על שלא מל אותו עד עתה?

אלא אומר האור החיים המלאך לא יכל להרוג את משה משום שמושה היה בדרך לעשות מצוה, וזכות המצוה הגנה בעדו, ובוה שהיה בדרך לעשות מצוה קנה לעצמו פרקליט אחד, והוא ליווה את משה ושמר עליו מכל דבר רע ומכל פגע רע. ושלוחי מצוה אינם ניוקים. ומוסיף ומכריח כן בפסוקים.

ובאמת דבר זה פלא כי בני אדם מחפשים סגולות לשמירה, והצלחה בחייהם ואנו רואים מה שמר על נאמן ביתו של ה', לא זכות התורה, לא הזכות שהוא צריך להיות מושיעם ורבים של ישראל, לא כי הוא עניו מכל האדם, אלא זכות מצוה אחת שהוא בדרך לקיים אותה, היא זו ששמרה והצילה אותו ממייתה.

להשיג עוד ועוד מעלות בעבודת ה'.

והביא בשם הצדיק הרב יחיאל מיכל שז"ה הדבר אשר ביקש דוד המלך "לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו" דוד מבקש שכל הזמן הוא יהיה בהשתוקקות לחזות עוד ועוד מנעם ה', ולהיות יותר מבקר בהיכלו.

וכן כשדוד אומר "פתחו לי שערי צדק אבוא בם וגו'" שה' יפתח לו עוד ועוד שערים שבהם יעלה ממדרגה למדרגה, וכשעלה לעוד מדרגה ידע שיש עוד מדרגה שעדין לא הגיע אליה.

וזה מה שאמר ה' למשה לומר שזהו שמו "אהיה אשר אהיה", שידעו ישראל, כי שאדם עובד את ה' והשיג השגות עתה, ידע שיש לו עוד הרבה השגות להגיע אליהם. וזהו "אהיה", שאדם צריך השתוקק תמיד לעלות למדרגה שעדין לא השיג בעבודת ה'.

לכן ה' אומר למשה וזה לך האות כי אנוכי שלחתיך, שזה עצמו שמושה לא רוצה ללכת כיון שהוא חושב שעדין לא השיג את כל המעלות שיכול להשיג. וזהו ה"אות" על גדולתו, ולכן ה' בוחר דוקא בו ובוה מראה שהוא הגדול מכולם.

שנוכה לגדול ולעלות ממעלה למעלה בעבודת ה', ביראת שמים מתוך מתיקות שמחה ואהבה.

"וזה לך האות כי אנוכי שלחתיך וגו', ואמרת להם אלוהי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו, מה אומר אליהם, ויאמר אלוהים אל משה אהיה אשר אהיה."

הקדושת לוי מבאר את הפסוקים אלו בדרך נפלאה.

הדרך הישרה בעבודת ה' שכשאדם עולה דרגה ועוד דרגה בעבודת ה', מבין עוד כמה מעלות נסתרות יכול כל יהודי להשיג. וככל שעולה ומשיג עוד מעלה כך יודע הוא ומבין בשכלו את גודל מעלת ה' יתברך ואת עמקות התורה הקדושה שאין לה סוף, ויש לו עוד מעלה לעלות וכשיגיע אליה יבין שיש עוד מעלה גדולה ממנה, והתורה עמוקה היא עד אין סוף.

ומוסיף הקדושת לוי ואומר כי זו המדרגה הגדולה בעבודת ה' שכל הזמן משתוקק

נפלאות המדרש

שמות רבה, תנחומא

"ויקרא אלי ואלוקים מן השמים" [מפני מה זכה משה לגילוי שכניה? אלא היה] רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר: שפרעה ברצונו הכביד אליהם ונתן לקטן עבודת הגדול, וכן משה של איש נתן לאישה, ומשה של זקן לבחור, והיה משה מניח את שומריו, והולך ומסדר סבלותם של בני ישראל, ומסייע להם. והיה עושה כאילו הוא מסייע לפרעה, ובאמת עוזר לישראל.

אמר לו הקדוש ברוך הוא אתה הנחת גדולתך ושררתך, והלכת לראות בצערם של ישראל, ונהגת בהם מנהג אחים אני מניח את העליונים והתחתונים ואדבר עמך [פנים בפנים]. לפיכך נאמר "ויקרא אלי ואלוקים".

"מתוך הסנה" למה התגלה הקדוש ברוך הוא למשה דוקא מתוך הסנה ולא מתוך אילן אחר ולא מהשמים? אמר הקדוש ברוך הוא כתבתי בתורה עמו אנוכי בצרה כיון שהם נתונים בשעבוד, אף אני בסנה [מקום צר] לפיכך סנה שהוא מקום שכולו קוצים.

דבר אחר מה סנה גדל בגינה ובנהר כך ישראל בעולם הזה ובעולם הבא. דבר אחר מה סנה עושה "קוצים" ועושה "ורדין", כך ישראל יש בהם צדיקים ורשעים.

לעילוי נשמות יעקב בן אסתר ז"ל

לעילוי נשמות שמואל בן מסעודה ז"ל

לעילוי נשמות רוזת זהררה בת תמוע"ה

שבת פרשת שמות, שנת תרצ"ז,

השליח שהציל

אט הרפו ממנו. אך איש אחד הוסיף לצעוד בעקבותיו. "מנין אתה?", שאל האיש. "לאן אתה הולך?". ר' אברהם לא הגיב, והוסיף להתקדם במהירות, בתקווה להיפטר ממנו. "אנא, אמור מילה אחת בידייך", התחנן היהודי, "ואמסור לך מידע חשוב ביותר". ר' אברהם חשב כי האיש תימהוני, ולא שעה לבקשתו המוזרה.

הוא הגביר את מהירות צעדיו. עיניו חיפשו מכונית צבאית אחרת, שבה יוכל להמשיך בדרכו. האיש הוסיף לצעוד אחריו. "האם אתה מחפש את הרבי ממונקאטש?", נשמע פתאום קולו. צמרמורת עברה בגופו של ר' אברהם. הוא הסתובב לאחור בחדות.

"אם אמנם כן", המשיך האיש, "אוליך אותך אל מקום מגוריו". רעד עבר בגופו של ר' אברהם. הוא הבטיח לאיש מחצית מהלחם והתרופות שברשותו. בתוך זמן קצר הוביל המלווה המסתורי את שליח ההצלה לפתח דירה. האיש נקש בדלת, וכשזו נפתחה, ראה ר' אברהם לפניו את דמותו של רבו. האדמו"ר נדהם למראה תלמידו. "כיצד ידעת לבוא לכאן? מי הוביל אותך אליי?", תהה. ר' אברהם הפנה את מבטו הצידי, לעבר האיש שלווה אותו, ואולם האיש נעלם.

בבית הכנסת שבבודפשט הדהד קולו של הרה"ק רבי חיים אלעזר שפירא, האדמו"ר ממונקאטש, בעל 'מנחת אלעזר'. הוא קרא בתורה את פסוקי הפרשה, כדרכו בקודש, ופתאום השתנה גון קולו.

"ויאמר אל בנותיו ואיו", החל הרבי לקרוא בהתרגשות מיוחדת. "למה זה עזבתן את האיש", המשיך הרבי וקרא בקול רווי דמעות. "קראן לו ויאכל לחם", בקושי סיים הרבי את הפסוק. אחד הנוכחים במקום היה ר' ברוך מנן, תלמידו המובהק של הרבי, שהתגורר בעיירה ואין שבהונגריה. כאשר שמע כי רבו בא להונגריה, לצורך טיפול רפואי, לאחר שחלה הידרדרות במצב בריאותו – יצא מייד להסתופף בצילו.

איש לא הבין את פשר בכייתו של הרבי והתרגשותו יוצאת הדופן בקריאת הפסוק הזה. הרבי ממונקאטש הסתלק לבית עולמו כמה חודשים אחר-כך. את מקומו מילא חתנו, רבי ברוך-יהושע-ירחמיאל רבינוביץ.

בניתיים התקדרו השמיים בעבים. מונקא' סופחה להונגריה, בעקבות הסכמי מינכן. רדיפת היהודים החלה. בשנת 1941 למספרם החליטו ההונגרים לגרש יהודים חסרי נתינות לעבר שטחי הכיבוש הגרמניים בגליציה המזרחית. בין המגורשים היה גם האדמו"ר ממונקאטש. הוא הצליח לחמוק ומצא מסתור בבית בעיר טלוסטה שבאוקראינה.

משפחתו הפכה עולמות בניסיון להצילו ולהשיבו להונגריה. כשכשלו המאמצים, התנדב ר' אברהם מנן, בנו של ר' ברוך, לצאת אל מעבר לגבול ולנסות לאתרו. הוא לבש בגדי קצין הונגרי והצטייד בתעודות שלפיהן הוא משרת בצבא. במזוודה שנשא עימו היו כיכרות לחם, בעבור רבו. הוא עלה למכונית צבאית, שנסעה לעבר העיר טלוסטה. המכונית עצרה לתדלוק, וסביבה התאסף המון של כמאתיים יהודים, ממגורשי רוסיה הקרפטית. הללו התחננו למעט לחם. רחמיו של אברהם נכמרו למראה אחיו הגוועים ברעב. הוא הוציא ממזוודתו כמה כיכרות לחם ומסרן לקבוצת הגולים. מעשהו עורר את זעמם של החיילים ההונגרים. "אם צרת היהודים נוגעת לליכך, סימן שדם יהודים נוזל בעורקיך", העירו בבוז. אברהם הבין כי זהותו עלולה להיחשף. הוא תפס את מזוודתו והחל לצעוד לאורך הכביש. היהודים השתרכו אחריו והתחננו לעוד לחם. הוא דחה אותם באומרו כי הלחם שהיה ברשותו אזל. אט-

"גם אני לא ראיתי אדם נוסף מלבדך", אמר האדמו"ר. השניים יצאו אל הרחוב לחפש את האיש, אך נדמה היה כאילו בלעה אותו האדמה. ר' אברהם לא התמהמה והחל במבצע ההצלה. הוא גייס לעזרתו רופא צבאי הונגרי, שקיבל עליו להסדיר את דרכי הבריחה.

בלילה לן ר' אברהם במקלטו של האדמו"ר. בחלומו ראה את בעל ה'מנחת אלעזר' קורא בתורה ושמע את קולו נשנק בהגיעו לפסוק "ואיו, למה זה עזבתן את האיש, קראן לו ויאכל לחם". ר' אברהם התעורר מהחלום בהתרגשות. בבוקר סיפר על דבר החלום לרבו, וגם הוא הביע את פליאתו.

האדמו"ר ובנו הוברחו בסירה ששטה על נהר הדניסטר עד קולומיה. שם חיכה להם הרופא הצבאי באמבולנס. האדמו"ר נחשב בראשו, וגדמה לקצין הונגרי שנפצע בחזית ומושב להונגריה. את הבן הקטן דחסו לתוך מכל דלק צר, וכך עברו את הגבול. בתום מסע ההצלה סיפר ר' אברהם לאביו ר' ברוך את דבר החלום. אמר לו אביו: "עכשיו אני מבין את פשר זעקתו ובכיו של רבנו, בעל 'מנחת אלעזר', באותה שבת בבודפשט."

הלכה למעשה

לכבוד שבת עשינו מנה אחרונה הנקראת "סופלה", עוגת שוקולד חמה, המוגשת לצד כדור גלידה ותחת זילוף שוקולד צונן. רצינו לשאול אם כאשר מוציאים את הסופלה מהפלאטה מותר לזלף עליו שוקולד או שדבר זה אסור?

תשובה: (ע"פ ספר "הליכות שבת" סימן ש"ח קנ"ו)

הנה בשאלה זו, התשובה מחולקת לפי המציאות כיון שלפעמים מעבירים את הסופלה לצלחת ואז דינה ככלי שני, [ונחלקו האשכנזים והספרדים בדבר "גוש"]. ודבר זה תלוי אם השוקולד מבושל או לא, במקרה שהשוקולד וכל הרכיבים שבתוכו מבושלים הדבר מותר. אך אם לא, יש אוסרים ויש מתירים.

אולם לפעמים משאירים את הסופלה עם התבנית שהתחממה בתוכה, ומעליהם מזלפים את השוקולד. ובמקרה הנ"ל אם השוקולד לא מבושל לגמרי אסור לערות אותו על העוגה החמה שזה עתה הוצאה מהפלאטה מהשוקולד. ולכן דבש אסור למרוח על סופלה חם, בתנאים הנ"ל.

דרך ישרה

"ואחר באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר ה' אלוהי ישראל שלח עמי ויחגו לי במדבר".

נשאלת השאלה מדוע הקדוש ברוך הוא שולח את משה ואהרן לאמר לפרעה דבר שהוא לכאורה דבר שקר? הרי הכוונה הסופית היא לשלוח את בני ישראל לעולם. וביותר קשה שהרי האם זו בעיה לפני מי שאמר והיה עולם מי ששייד את כל מערכות תבל בפני חרטומי מצרים לדרוש לשלוח את עם ישראל לצמיתות? הרי אותם ניסים היו יכולים לגרום לפרעה לשלוח את ישראל לתמיד!

ונראה פירוש נפלא, עם ישראל נהיה לעם במעמד מתן תורה אז הם נכנסו תחת כנפי השכינה וקבלו את התר"ג מצוות, תורה שבכתב ותורה שבעל פה, כל יציאת מצרים היתה לצורך דבר אחד! מתן תורה.

מי שחשב לא לקבל את התורה ולהישאר חופשי, לא יצא! מדוע? כי לא יצאו ממצרים סתם. כל עצם יציאת מצרים היתה למטרה אחת בשביל להיכנס לעבדות עולם תחת כנפי השכינה, להיות עבדים לקדוש ברוך הוא.

לאחר שנהיו לעם, לאחר שנכנסו תחת עבדות ה', אז כבר הם חופשיים ממילא יש להם זכות לצאת לחופשי ממצרים, ממילא דברי משה אל פרעה הם דברי אמת, כי כל מטרת היציאת מצרים לא היתה בשביל להיות חופשיים מעבודת הפרך, אלא בכדי שיוכלו להגיע לדרגת מ"ט שערי קדושה, ולהיכנס תחת כנפי השכינה. ולאחמ"כ הם חופשיים ממילא.

לזכות

חיים ברוך בן שרה פעשא הי"ו
וברכה והצלחה בכל העניינים
לרפואה שלימה ולבריאות איתנה

מקור
התורה

תשמישי קדושה ויודאיקה

לשכת הגהה סת"מ מהדריין
בדיקה ושיפוץ תפילין מהיום להיום - בדיקת מזוזות
- מכירת תפילין מזוזות מגילות ועוד
דוד ילין 22 ירושלים
052-7660111

בס"ד

להקדשת העלון לעילוי נשמה/לרפואה/להצלחה/

לזיווג הגון וכן להפצת העלון

053-3129480

לרשימת תפוצה במייל: yhw2618@gmail.com